

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน สู่ GEOPARK
จังหวัดขอนแก่น

จัดทำโดย นายสุรสิทธิ์ สิงห์หลง
รหัส 92017

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 92
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
ประจำปี 2563
ลิขสิทธิ์ของสำนักงาน ก.พ.

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study)

เรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน กลุ่ม GEOPARK จังหวัดขอนแก่น

จัดทำโดย นายสุรสิทธิ์ สิงห์หลง
รหัส 92017

หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 92
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
ประจำปี 2563

รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

สำนักงาน ก.พ.

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรมของสำนักงาน ก.พ.

นายเสริมสกุล คล้ายแก้ว
อาจารย์ที่ปรึกษา

นางสาวสุชาดา ไทยบรรเทา
อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปผู้บริหาร

กรมการท่องเที่ยว มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในด้านบริการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว บุคลากรด้านการท่องเที่ยว ธุรกิจนำเที่ยว มัคคุเทศก์และผู้นำเที่ยว รวมถึงการถ่ายภาพยนต์ต่างประเทศและในประเทศไทย เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้ทำการศึกษาได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน สู่ Geopark จังหวัดขอนแก่น ซึ่งการศึกษาได้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) แผนปฏิรูป 11 ด้าน แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) และแผนยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2560-2564) ซึ่งกรมการท่องเที่ยว เห็นด้วยกับยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับด้านการท่องเที่ยว

จังหวัดขอนแก่นเป็นจังหวัดที่สำคัญในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นศูนย์กลางในหลายๆด้าน เช่น การคมนาคม การศึกษา และโดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยว จังหวัดขอนแก่นมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม พุทธศาสนา งานประเพณี แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน วิถีชีวิตพื้นที่อีสานที่หลากหลาย มีชื่อเสียงโด่งดังทั้งในระดับชาติ และมีศักยภาพในการในการพัฒนาสู่ระดับโลกได้ในอนาคต

จังหวัดขอนแก่นจึงแต่งตั้งมอบหมายให้นายกองคการบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เป็นผู้อำนวยการอุทยานธรณีขอนแก่น เพื่อพัฒนาอุทยานธรณีขอนแก่น ร่วมกับผู้บริหารและคณะทำงานอุทยานธรณีขอนแก่น มุ่งสู่อุทยานธรณีระดับโลกประเทศไทย และอุทยานธรณีระดับโลกต่อไป

ผู้ศึกษาจัดทำ “การพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน สู่ Geopark จังหวัดขอนแก่น” ได้คำนึงถึงบริบทและภารกิจของกรมการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในชุมชน เพื่อให้เกิดประโยชน์กับชุมชน สร้างรายได้กับชุมชน ภายใต้กรอบการวิเคราะห์สภาพภายในและภายนอก จังหวัดขอนแก่น ในการทำ SWOT analysis อุทยานธรณี จังหวัดขอนแก่น

สรุปผลวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยาขอนแก่น ขณะนี้อยู่ในสถานการณ์อยู่ในตำแหน่งที่มีจุดแข็งภายใน เพื่อมาสร้างโอกาสที่ดีจากภายนอกมาใช้ในระดับสูง

ข้อเสนอในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน สู่ Geopark จังหวัดขอนแก่น
แยกเป็น 2 กลยุทธ์

กลยุทธ์การตลาดด้านการท่องเที่ยว

ระยะเริ่มต้น เน้นการสร้างความมั่นใจต่อคนในพื้นที่ เน้นการสร้างคน จัดเตรียมพื้นที่ สร้างความชัดเจนของการเป็นพื้นที่ท่องเที่ยวและกิจกรรม วัตถุประสงค์หลัก เป็นการเตรียมความพร้อมและให้เกิดรูปแบบวิถีชุมชนที่มาจากกิจกรรมเดิมอย่างเดียวกัน พร้อมๆไปกับการโปรโมทการท่องเที่ยวในระดับจังหวัด พื้นที่ใกล้เคียงโดยใช้สื่อสังคมโซเชียล ได้แก่ Website, FaceFacebook, Line, และ Instagram. ซึ่งมีกลุ่มย่อยเป็นคนในพื้นที่ย่อยประชาสัมพันธ์กิจกรรมงานต่างๆที่เกิดขึ้น และกลุ่มใหญ่ที่กระจายออกมาเป็นโครงข่ายในระดับจังหวัด ได้แก่ กลุ่มคณะทำงานและข้าราชการในหน่วยงานต่างๆ ขณะเดียวกันก็เข้าร่วมการจัดงานต่างๆที่จังหวัดจัดขึ้นเพื่อนำเสนอพื้นที่และการพัฒนา ได้แก่ งานไหม งานขอนแก่นสมาร์ทซิตี้ งานออกร้าน งานออกพรรษา งานธรณีวิทยาไทย เป็นต้น

ระยะต่อเนื่อง สร้างความชัดเจนทางด้านการท่องเที่ยว พัฒนาศักยภาพในพื้นที่ เน้นการเข้าใจในการท่องเที่ยว ภาษา เตรียมความพร้อมด้านพื้นที่ กิจกรรม และอื่นๆที่เป็น องค์ประกอบสำคัญเพื่อรองรับ ได้แก่ถนน การเข้าถึงในรูปแบบต่างๆ อาคารที่พัก อาคารสินค้า และบริการ ที่ล้วนต้องการพัฒนาให้มีมาตรฐานตามหลักสากล พร้อมกันนี้ก็ร่วมมือกับหน่วยงานภาคี เครือข่ายทั้งในระดับพื้นที่และระดับจังหวัด กิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้คนรับรู้และ เกิดความมีชีวิตชีวา สร้างภาพลักษณ์เมืองแห่งการท่องเที่ยว จัดรูปแบบแพ็คเกจการท่องเที่ยวให้ หลากหลาย เพื่อรองรับการท่องเที่ยวตามความสนใจและทุกกลุ่มวัย โปรโมทร่วมกับจังหวัด และ ททท. (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย)

ระดับพื้นที่ชุมชน พัฒนาพื้นที่ตลอดจนกิจกรรมที่เกิดขึ้นในสถานที่ ที่ท่องเที่ยว นั้นๆ ให้มีอัตลักษณ์และความชัดเจนในการดำเนินชีวิตและกิจกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ การปรับปรุง ทัศนียภาพ ทำความสะอาด ถางหญ้า มีการประดับประดา ด้วยของที่มีอยู่ในท้องถิ่น หรือปลูกไม้ประดับ รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมในพื้นที่นั้นๆ เพื่อสร้างความชัดเจนบนพื้นที่และสร้างการรับรู้พื้นที่ โดยอาจใช้กิจกรรมประเพณี กิจกรรมตามวิถีชีวิต ให้สม่ำเสมอ

ระดับจังหวัด ภูมิภาค และประเทศ ร่วมจัดกิจกรรมในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ โดยการเข้าร่วมจัดกิจกรรมระดับจังหวัดที่มีอยู่เสมอ เช่น งานประเพณีออกพรรษา งานไหมนานาชาติ งานนิทรรศการ Smart City งาน MICE ตลอดจนงานทางธรณีวิทยาร่วมกิจกรรมทรัพยากรธรณี พื้นที่ต่างๆ ประชาสัมพันธ์ร่วมกับหน่วยงาน ททท. และอื่นๆ โดยกำหนดนโยบายร่วมกันนโยบาย ร่วมกับจังหวัด กำหนดแพ็คเกจการท่องเที่ยวร่วมกับจังหวัด กำหนดแพ็คเกจการท่องเที่ยวร่วมกับ หน่วยงานเอกชน และโปรโมทการท่องเที่ยวระดับประเทศตามสื่อต่างๆ ของ ททท.(การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย)

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษารั้ครั้งนี้คงเป็นประโยชน์ และเป็นแบบอย่างในการพัฒนาอุทยาน ธรณี กับจังหวัดในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวธรณีวิทยาถิ่นอีสาน และจังหวัดที่มีภูมิศาสตร์ทางธรณีวิทยาต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study : IS) เรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน สู่ Geopark จังหวัดขอนแก่น สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ของอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์เสริมสกุล คล้ายแก้ว ที่ได้ให้คำแนะนำข้อเสนอแนะ และขอขอบคุณ อาจารย์สุชาดา ไทยบรรเทา ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง เพื่อให้รายงานการศึกษานี้ มีความสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น

ขอขอบพระคุณท่านผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และคณะ หัวหน้าอุทยานภูเวียงขอนแก่น ที่สนับสนุนข้อมูล เรื่อง ธรณีวิทยาขอนแก่น (Geopark Khonkaen) ทั้งข้อมูลปฐมภูมิ ทุตติภูมิ SWOT Analysis และขอขอบคุณสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ที่ให้โอกาสได้เข้าอบรมหลักสูตรผู้บริหาร ระดับสูง ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม (นบส.1) รุ่น 92 ของสำนักงาน ก.พ. ประจำปี 2563 นี้ และขอขอบคุณเพื่อน น้อง พี่ GP 8 ทุกท่านที่เป็นกำลังใจให้ผู้ศึกษา สามารถจัดทำรายงานฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์กับผู้เกี่ยวข้อง เขตพัฒนาการท่องเที่ยวธรณีวิทยาถิ่นอีสาน เพื่อนำไปพัฒนาจังหวัดให้เป็นธรณีวิทยาจังหวัด ธรณีวิทยาระดับประเทศไทย และธรณีวิทยาระดับโลก ต่อไป

นายสุรสิทธิ์ สิงห์หลง
18 กันยายน 2563

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	ง
สารบัญภาพ	จ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ฉ
1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	1
1.1 การวิเคราะห์บริบทและทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ	1
1.2 ตำแหน่งรองอธิบดีที่เป็นเป้าหมาย	7
1.3 กำหนดวิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	9
2. ข้อเสนอโครงการพัฒนางาน	11
2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา	11
2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย	19
2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ	24
3. แผนพัฒนาตนเอง	25
3.1 การวิเคราะห์ตนเอง	25
3.2 การวางแผนพัฒนาตนเอง	26
บรรณานุกรม	27
ภาคผนวก	28
ประวัติผู้เขียนรายงานการศึกษาส่วนบุคคล	39

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 สถิติการท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่น ปี (2561-2562)	15

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 แผนภาพ เป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564)	6
ภาพที่ 1.2 แผนบริหารกรมการท่องเที่ยว	8
ภาพที่ 2.1.1 การประชุมขับเคลื่อนอุทยานธรณีขอนแก่นสู่ การเป็นอุทยานธรณีโลก	17

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

MICE = Meeting Incentive Travel Conversions Exhibition = ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการประชุม บริษัทข้ามชาติ การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล การประชุมนานาชาติ และการจัดนิทรรศการ

SWOT = Strength Weakness Opportunities Threat.

EWEC = East-West Economic Corridor.

GMS = Greater Mekong Subregion.

Geopark = ธรณีวิทยา

UNESCO = United Nations Educational Scientific and Cultural organization.

SME = Small and Medium Enterprises = วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม

1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

2. ข้อเสนอโครงการพัฒนางาน

2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา

“การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน สู่ GEOPARK จังหวัดขอนแก่น”

กรรมการท่องเที่ยว มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านบริการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว บุคลากรด้านการท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว และบริการด้านการท่องเที่ยว ผ่านการดำเนินงานบนพื้นฐานของมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย ตลอดจนส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ให้มีความสามารถในการแข่งขัน ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อมุ่งให้พัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน (CBT) ให้เกิดความยั่งยืน

จังหวัดขอนแก่นเป็นจังหวัดหนึ่งที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งมีศักยภาพและความพร้อมเพื่อพัฒนาเป็นศูนย์กลางแห่งการท่องเที่ยว ด้วยลักษณะที่ตั้งซึ่งอยู่ใจกลางของภูมิภาค ทำให้เป็นดินแดนศูนย์กลางและเมืองหลักของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีศักยภาพและความพร้อมหลายด้าน เช่น ศูนย์กลางคมนาคม (ทางรถยนต์ รถไฟ แลเครื่องบิน) ศูนย์กลางหลักทางอุตสาหกรรม ศูนย์กลางบริการธุรกิจและการเงิน ศูนย์กลางบริหารราชการและการศึกษา มีสถานที่ท่องเที่ยวมากมายกระจายอยู่ทั่วทั้งจังหวัด ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางด้านประวัติศาสตร์ เช่นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจังหวัดขอนแก่น พระธาตุขามแก่น พิพิธภัณฑท์โฮงมนมั่ง โบราณสถานโนนเมือง พระนอนโนนเมือง ปราสาทเปือยน้อย ศาลหลักเมืองขอนแก่น วัดเขื่อนอุบลรัตน์ (สะพานหิน 140 ล้านปี) แหล่งท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรม เช่น หมู่บ้านผ้าไหมชนบท หมู่บ้านผ้าไหมอำเภอฟล วัดหนองแวง พระอารามหลวง วัดไชยศรี วัดถ้ำผาเก็ง วัดทุ่งเศรษฐี แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน อุทยานแห่งชาติน้ำพอง (หินช้างสี) อุทยานแห่งชาติภูเวียง สวนสัตว์ขอนแก่น บึงแก่นนคร การท่องเที่ยวโดยชุมชน หมู่บ้านจุงอาจ หมู่บ้านแม่ใหญ่สอน OK หมู่บ้านเต่า หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย และอุทยานธรณี Geopark ขอนแก่น

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าจังหวัดขอนแก่นจะมีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางด้านการท่องเที่ยวของภูมิภาค ยังคงมีปัญหาเกิดขึ้นที่ส่งผลกระทบต่อท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่นหลายประการ ทั้งในเรื่องของความพร้อมของสถานที่ท่องเที่ยวและสถานที่บริการ รวมไปถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินนโยบายของภาครัฐ

จากการวิจัยของ โกเมน กันตาริระ, อารีย์ นัยพินิจ และ ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร เรื่อง “การวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมไทย” 2556 พบปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่น ดังนี้

1. ปัญหาและอุปสรรคทางด้านเศรษฐกิจ

การไหลเข้ามาของกลุ่มนักลงทุนจากภายนอกพื้นที่ ส่งผลกระทบต่อดำเนินธุรกิจของคน

ในพื้นที่ซึ่งไม่สามารถแข่งขันทางการลงทุนกับกลุ่มทุนขนาดใหญ่ ยังผลให้รายได้ที่เกิดขึ้นภายในจังหวัดกลับหมุนเวียนเข้าสู่มือของกลุ่มลงทุนภายนอก แทนที่จะหมุนเวียนเข้าสู่ชุมชนภายในจังหวัดขอนแก่น นอกจากนี้ การกระจุกตัวของเศรษฐกิจเฉพาะในเขตเมือง สถานที่แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น โดยส่วนใหญ่กระจุกกระจายอยู่ตามพื้นที่รอบๆ ของอำเภอเมือง ซึ่งทางทฤษฎีจะส่งผลให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจสู่ชุมชนรอบๆ พื้นที่ท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามจากปรากฏการณ์การท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น พบว่า พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะนิยมพักและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ภายในเขตตัวเมืองขอนแก่นเป็นส่วนใหญ่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวมายังสถานที่ต่างๆ เป็นแค่เพียงการแวะเข้าเยี่ยมชมและเดินทางออกนอกพื้นที่เข้าเยี่ยมชมและเดินทางออกนอกพื้นที่ภายในระยะเวลาสั้น ส่งผลให้เกิดชุมชนในแถบรอบตัวเมืองไม่สามารถดำเนินกิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วยได้ เงินหมุนเวียนจากการท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะผูกติดกับกิจกรรมการท่องเที่ยวในเขตเมือง ไม่ส่งออกมาถึงชุมชนในพื้นที่ท่องเที่ยวรอบนอก

2. ปัญหาและอุปสรรคทางสังคม

ปัญหาเชิงกายภาพ (การจราจรติดขัด) เนื่องจากจังหวัดขอนแก่นเป็นศูนย์กลางของการบริการต่างๆ ส่งผลให้มีประชากรอาศัยอย่างหนาแน่น ปัญหาจราจรถือว่ากำลังสำคัญเป็นปัญหาที่ทวีความสำคัญมากขึ้น ปัญหารถติดภายในเมืองขอนแก่นส่งผลเสียในด้านการให้บริการนักท่องเที่ยวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดความไม่พึงพอใจในหมู่นักท่องเที่ยวได้ นอกจากนี้ปัญหาอาชญากรรม การขูดรีดรีดนักท่องเที่ยวยของผู้ประกอบการรถโดยสาร(แท็กซี่, ตุ๊กตุ๊ก) หรือโรงแรมร้านค้า ก็ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเช่นกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการท่องเที่ยว ส่งผลให้เกิดการแย่งชิงการเป็นเจ้าของทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้งภายในชุมชนด้วยกัน และระหว่างชุมชนกับภาครัฐ ซึ่งทำให้ระบบความสัมพันธ์ภายในชุมชนย่ำแย่ เนื่องจากต่างฝ่ายต่างให้ความสำคัญกับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวมากเกินไป

3. ปัญหาและอุปสรรคทางด้านวัฒนธรรม

ปัญหาในเชิงวัฒนธรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งนำเอาศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นมาเป็นจุดขายเพื่อการสร้างรายได้ให้กับชุมชนส่งผลให้คุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่นลดน้อยลง เหลือเพียงแต่คุณค่าเชิงเศรษฐกิจเท่านั้นนักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่เพื่อเสพศิลปวัฒนธรรม ความงามของสถานที่ท่องเที่ยว นั้นๆ และจากไป ส่วนคนในพื้นที่ก็พยายามขายศิลปวัฒนธรรม สถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่ของตนเพียงเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ

4. ปัญหาและอุปสรรคเชิงนโยบายด้านการท่องเที่ยว

ความขัดแย้งเชิงนโยบายระหว่างนโยบายท้องถิ่นกับนโยบายส่วนกลาง ความไม่สอดคล้องกันส่งผลให้เกิดผลกระทบในด้านลบต่อสถานที่ท่องเที่ยว นั้น อาทิ การแย่งชิงการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ทำให้แหล่งท่องเที่ยว นั้นๆ ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างเต็มรูปแบบส่งผลเสียต่อชุมชนทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และในเชิงวัฒนธรรมตามมา

ปัญหาการท่องเที่ยวเป็นเรื่องที่ต้องการแก้ไขเพราะการท่องเที่ยวเป็นแหล่งกำเนิด ของรายได้จำนวนมากที่ทำให้เศรษฐกิจในพื้นที่เติบโต ฉะนั้นการท่องเที่ยวจึงเห็นควรให้ชุมชนได้มีส่วนร่วม และกำหนดบทบาทของชุมชนต่อการท่องเที่ยว

จากปัญหาอุปสรรคด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่นที่ผ่านมาจึงเห็นควรพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว จังหวัดขอนแก่นมีนโยบายที่ส่งเสริมจังหวัดให้เป็นอุทยานธรณีขอนแก่น สู่อุตสาหกรรมประเทศไทย และธรณีโลก เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมและกำหนดบทบาทของชุมชนต่อการท่องเที่ยว มีกระบวนการในการจัดการความรู้ภายในชุมชน มีการพัฒนาทักษะ และส่งเสริมเติมความรู้ใหม่ให้กับสมาชิกในชุมชน ในการบริหารจัดการท่องเที่ยว สร้างความมั่นใจ มีความเชื่อมั่นให้คนในชุมชนได้นำเสนอปัญหาและความต้องการ จึงให้เกิดความต้องการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน สู่อุตสาหกรรม Geopark จังหวัดขอนแก่น

การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism) CBT คือ การท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความยั่งยืน ของสิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม กำหนดทิศทางโดยชุมชน จัดการชุมชนเพื่อชุมชน และชุมชนมีบทบาทเป็นเจ้าของ มีสิทธิ์ในการจัดการดูแล เพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้มาเยือน

อุทยานธรณี (GEOPARK) คือ พื้นที่ประกอบด้วยแหล่งที่มีความสำคัญอย่างโดดเด่นทางด้านธรณีวิทยาและยังรวมถึงคุณค่าทางด้านโบราณคดี นิเวศวิทยา และวัฒนธรรม

เมื่อเกิดการท่องเที่ยวโดยชุมชนแล้วสามารถแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการท่องเที่ยวได้ดังนี้

แนวทางการพัฒนา

1. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่นของพื้นที่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ โดยชุมชนมีส่วนร่วม
2. พัฒนาและส่งเสริมการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประเพณีและวัฒนธรรมวิถีชีวิตพื้นถิ่นอีสาน
3. สร้างความร่วมมือระหว่างชุมชนกับหน่วยงานภาครัฐ อนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน

ความท้าทายในการพัฒนาการท่องเที่ยว

1. การพัฒนาแนวทางการจัดการขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวอ่อนไหว
2. การพัฒนาอัตลักษณ์ทางการท่องเที่ยวให้มีความชัดเจนเพื่อเพิ่มมูลค่า ให้กับสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวและลดการแข่งขันในมิติราคา
3. พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงในประเทศเพื่อการจายนักท่องเที่ยวจาก แหล่งท่องเที่ยวเมืองหลักไปยังแหล่งท่องเที่ยวเมืองรอง ตลอดจนพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
4. ท้องถิ่นและชุมชนขาดความรู้ด้านการจัดการการท่องเที่ยว
5. ภาวะเศรษฐกิจโลกมีความผันผวน ไม่แน่นอนส่งผลกระทบต่อตลาดสินค้าท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

ประโยชน์ที่ชุมชนได้รับ

1. มีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยชุมชน “ความอยู่รอดของชุมชน”

ชนขึ้นอยู่กับฐานทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่นมีความเชื่อมโยงผูกพันกับทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า”

2.มีส่วนสนับสนุนการฟื้นฟูวัฒนธรรมท้องถิ่น “วิถีชีวิตและวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่บอกอัตลักษณ์ ความเป็นชุมชน ความเข้มแข็งของชุมชนจะทำให้ชุมชนสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคม โดยที่ยังคงอนุรักษ์วัฒนธรรมและปรับประยุกต์ให้สอดคล้องกับยุคสมัย มีการสืบทอดสู่คนรุ่นหลังได้อย่างต่อเนื่อง”

3.มีส่วนร่วมสนับสนุนการพัฒนาคน “ความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่น หรือชาติพันธุ์ของตน ความร่วมมือและความสามัคคีของคนในชุมชน การมีพื้นที่ทางสังคม ได้รับการยอมรับจากคนภายนอก เป็นหัวใจสำคัญของการดำรงไว้ซึ่งความเป็นชุมชน”

4.มีส่วนสนับสนุนเศรษฐกิจชุมชนและคุณภาพชีวิตคนท้องถิ่น “การท่องเที่ยวเป็นการดึงคนจากภายนอกมาเรียนรู้ชุมชน แรงจูงใจที่ให้นักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชนคือ วิถีชีวิตที่แตกต่าง และวัฒนธรรมดั้งเดิม จุดดึงดูดคือวิถีที่เรียบง่ายและมีการดำรงชีวิตที่ผูกพันกับธรรมชาติ การท่องเที่ยวโดยชุมชนจึงเป็นรายได้เสริม ที่สามารถนำรายได้นั้นไปปรับปรุงที่อยู่อาศัย การอบรมทรัพยากรวัยเยาวชน ขาดแคลน เจ็บป่วย หรือเป็นทุนการศึกษาให้ลูกหลาน โดยที่ชาวบ้านยังคงดำเนินวิถีดั้งเดิมหรือเป็นการสร้างทางเลือกเรื่องรายได้ให้กับครอบครัว ในการได้ให้กับครอบครัว ในการสร้างอาชีพเสริมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว สร้างงานให้กับคนในชุมชน การท่องเที่ยวโดยชุมชนยังเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเรื่องความสะอาด และสุขอนามัย นอกจากนี้ เมื่อชุมชนเริ่มเป็นที่รู้จักก็จะมีหน่วยงานลงไปสนับสนุนเรื่องอุปโภคบริโภค”

อนึ่งกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้จัดทำประกาศ เรื่อง กำหนดเขตพัฒนาการท่องเที่ยว เมืองเก่ามีชีวิต เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตชายฝั่งอ่าวไทย เขตพัฒนาการท่องเที่ยวผืนป่ามรดก ดงพญาเย็น – เขาใหญ่ เขตพัฒนาการท่องเที่ยวธรณีวิทยาถิ่นอีสาน เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิต ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ พ.ศ. 2563

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 4 วรรคหนึ่ง และมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัตินโยบาย การท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2551 และแก้ไขเพิ่มเติม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จึงออกประกาศกำหนดเขตพัฒนาการท่องเที่ยวไว้ ดังต่อไปนี้

(1) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองเก่ามีชีวิต ประกอบด้วย เขตท่องเที่ยวที่จังหวัดแพร่ จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา และจังหวัดอุตรดิตถ์ โดยมีจังหวัดน่านเป็นศูนย์ปฏิบัติการของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว

(2) เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตชายฝั่งอ่าวไทย ประกอบด้วย เขตท่องเที่ยวที่จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีจังหวัดสมุทรปราการเป็นศูนย์ปฏิบัติการของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว

(3) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวผืนป่ามรดกโลกดงพญาเย็น-เขาใหญ่ ประกอบด้วย เขตท่องเที่ยวที่จังหวัดนครนายก จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดสระแก้ว และจังหวัดสระบุรี โดยมีจังหวัดนครนายก เป็นศูนย์ปฏิบัติการของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว

จำนวนนักท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่น ปี 2561 จำนวนผู้มาเยือน 5,302,795 คน รายได้จากการท่องเที่ยว 17,232 ล้านบาท จำนวนนักท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่น ปี 2562 จำนวนผู้มาเยือน 5,500,079 คน รายได้จากการท่องเที่ยว 18,082 ล้านบาท จะเห็นได้ว่า จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น และรายได้เพิ่มขึ้น

จากการวิจัยของ รุ่งรัตน์ บรรจง และสุนิดา พรธรรษา (2562) แนวทางสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการเพื่อการท่องเที่ยว กรณีศึกษาอุทยานธรณีขอนแก่น ได้วิเคราะห์การตลาดเพื่อการท่องเที่ยวอุทยานธรณีขอนแก่น ดังนี้

จากการวิเคราะห์การตลาด พบว่า กลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มนักเรียน/นักศึกษา อายุระหว่าง 21-25 ปี เป็นกลุ่มผู้ไม่เคยเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่อุทยานธรณีขอนแก่น (Khon Kaen Geopark) โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000 – 10,000 บาท ซึ่งถือเป็นกลุ่มที่มีความสามารถในการจ่าย เพราะราคาบริการด้านการท่องเที่ยวในอุทยานธรณีขอนแก่น (Khon Kaen Geopark) ไม่สูงมาก ซึ่งพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวกลุ่มนั้นจะชอบ และไม่ชอบ และสนใจข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวภาพสวย สีสวย สร้างความสนใจในระดับหนึ่งอยู่แล้ว อ่านน้อยเข้าใจง่าย และมีการวิเคราะห์องค์ประกอบการท่องเที่ยว และประสบการณ์ที่จะได้รับจากผู้ที่เคยมีประสบการณ์การท่องเที่ยวในพื้นที่

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของการท่องเที่ยวในอุทยานธรณีขอนแก่น (Khon Kaen Geopark) การวางแผนการผลิตภัณฑ์ให้เกิดภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวที่เข้าถึงได้ง่ายไม่ซับซ้อน เพิ่มเอกลักษณ์ของการเป็นพื้นที่ ที่ค้นพบไดโนเสาร์เป็นครั้งแรก และมีแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยง ที่หลากหลาย ทั้งทางธรรมชาติ และวัฒนธรรม ให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่คุ้มค่า การกำหนดแนวทางการสื่อสารการตลาดให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ท่องเที่ยวในปัจจุบันนั้น จำเป็นจะต้องให้ความสำคัญ รวมถึงการสื่อสารการตลาดการท่องเที่ยวเพื่อประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว และนำเสนอรูปแบบเนื้อหา (Content) จะต้องสอดคล้องกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย

ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น ดร.สมศักดิ์ จังตระกุล ได้แต่งตั้งนายกองค์การบริหารจังหวัดขอนแก่น ดร.พงษ์ศักดิ์ ตั้งวานิชกพงษ์ ให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการอุทยานธรณีขอนแก่น โดยทำหน้าที่บริหารและประสานงานในการดำเนินงานของอุทยานธรณีขอนแก่นให้มีความก้าวหน้าไปสู่อุทยานธรณีระดับโลก ภายใต้การสนับสนุนของจังหวัดขอนแก่นและหน่วยงานภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมบูรณาการให้การดำเนินการของอุทยานธรณีขอนแก่นมีความก้าวหน้าอย่างเป็นรูปธรรมโดยมี 5 หน่วยงานหลักดังนี้ 1. สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดขอนแก่นและกรมทรัพยากรธรณี 2. สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดขอนแก่น 3. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น 4. สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดขอนแก่น 5. ศูนย์ให้บริการ SME ครบวงจรจังหวัดขอนแก่น

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้ประสานความร่วมมือจากหลากหลายภาคส่วนในจังหวัดขอนแก่นทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และนักวิชาการอิสระ ซึ่งมีปณิธานตรงกันที่จะใช้แนวทางการพัฒนาอุทยานธรณีเป็นเครื่องมือในการสร้างรายได้ให้กับจังหวัดขอนแก่นภายใต้การ

อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติผ่านการท่องเที่ยว การศึกษา และการสร้างเศรษฐกิจชุมชนส่งผลให้เกิดการพัฒนาพื้นที่อย่างยั่งยืนต่อไป ด้วยการผลักดันให้ขอนแก่นเป็นแหล่งธรณีโลกในประเทศไทยเป็นแห่งที่ 2 ต่อจากอุทยานธรณีโลกสตูล

ภาพที่ 2.1.1 การประชุมขับเคลื่อนอุทยานธรณีขอนแก่นสู่ การเป็นอุทยานธรณีโลก
ข้อมูลจาก : เว็บไซต์ geokhonkaen 22 พฤษภาคม 2561

การท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อพัฒนาสู่ Geopark

ดำเนินการโดยคณะกรรมการอำนวยการอุทยานธรณีขอนแก่น ผู้บริหารและคณะทำงาน
อุทยานธรณีขอนแก่น ร่วมกับชุมชน

หลักการท่องเที่ยวโดยชุมชน

การท่องเที่ยวโดยชุมชน ที่ใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชนมีหลักการดังนี้

1. ชุมชนเป็นเจ้าของ
2. ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและตัดสินใจ
3. ส่งเสริมความภาคภูมิใจในตนเอง
4. ยกระดับคุณภาพชีวิต
5. มีความยั่งยืนทางด้านสิ่งแวดล้อม
6. คงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น
7. ก่อให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างคนต่างวัฒนธรรม
8. เคารพในวัฒนธรรมที่แตกต่างและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
9. เกิดผลตอบแทนที่เป็นธรรมแก่คนท้องถิ่น
10. มีการกระจายรายได้สู่สาธารณประโยชน์ของชุมชน

การที่จะให้ชุมชนดำเนินการท่องเที่ยวตามหลักการดังกล่าวข้างต้น มีความจำเป็นที่จะต้องเตรียมความพร้อมและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการ จัดการท่องเที่ยว ในขณะเดียวกันต้องตรงกับคนในสังคมให้เห็นความแตกต่างของการท่องเที่ยว โดยชุมชนกับการท่องเที่ยวทั่วไป กระตุ้นให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญและเป็นนักท่องเที่ยวที่สนใจการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างเจ้าของบ้านกับผู้มาเยือนนอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มการรับรู้และความเข้าใจในบทบาทของชุมชนท้องถิ่นต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและเป็นการกำลังใจหรือสนับสนุนให้เกิดความต่อเนื่องในการทำงานอนุรักษ์ทั้งด้านธรรมชาติและวัฒนธรรม

ขั้นตอนการประเมินอุทยานธรณีประเทศไทยของจังหวัดขอนแก่น

1. จังหวัดขอนแก่นได้ทำหนังสือแสดงความจำนง ต่อคณะกรรมการส่งเสริมการอนุรักษ์แหล่งธรณีวิทยาและจัดตั้งอุทยานธรณี

2. คณะกรรมการ มอบหมาย คณะอนุกรรมการหลักเกณฑ์และประเมินแหล่งธรณีวิทยาและอุทยานธรณี ตรวจสอบความครบถ้วน เอกสารประกอบการสมัคร

3. คณะอนุกรรมการหลักเกณฑ์ลงประเมินพื้นที่ จังหวัดขอนแก่น ในวันที่ 21 – 25 กรกฎาคม 2563

4. เมื่อประเมินผ่าน จังหวัดขอนแก่นประกาศเป็นอุทยานธรณีประเทศไทย และจังหวัดขอนแก่น จะดำเนินการสมัครเป็นอุทยานธรณีโลกของยูเนสโก ต่อไป

เมื่อจังหวัดขอนแก่นได้รับการรับรองการเป็นอุทยานธรณีโลกของยูเนสโก แล้วจะทำให้แหล่งทางธรณีวิทยานั้นเป็นที่รู้จักและยอมรับจากนานาประเทศ และเกิดผลประโยชน์ตามมาอีกหลายด้านได้แก่

1. เกิดกระแสการท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยาและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จากนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ
2. คนในพื้นที่มีความตระหนักรู้ เข้าใจถึงคุณค่าและมีความห่วงแหนไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่
3. เกิดการพัฒนาด้านการศึกษาและเรียนรู้ ธรณีวิทยา และประวัติศาสตร์ของพื้นที่ทั้งในระดับเยาวชน ประชาชน และนักท่องเที่ยว
4. มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวอื่นในพื้นที่อย่างเป็นระบบ และได้มาตรฐาน
5. มีการวางแผนเส้นทางท่องเที่ยวและบริการให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ ทำให้ประชาชนในแต่ละพื้นที่ได้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง
6. มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนให้มีความโดดเด่น เกี่ยวเนื่องกับอัตลักษณ์ของอุทยานธรณี และมีมาตรฐาน สร้างงาน สร้างรายได้แก่ท้องถิ่น
7. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและการพัฒนาท้องถิ่นสามารถดำเนินไปด้วยกันอย่างเกื้อหนุนกลมกลืน เกิดการพัฒนาพื้นที่อย่างยั่งยืน

2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก จังหวัดขอนแก่น (SWOT analysis) ของจังหวัดขอนแก่น อุทยานธรณีจังหวัดขอนแก่น ดังนี้

จากข้อมูลบริบทของเมืองขอนแก่น มีความสำคัญด้านธรณีของพื้นที่ ข้อมูลมรดกทางด้านธรรมชาติ วัฒนธรรมประเพณี นำมาประกอบกับนโยบายแผนการพัฒนาเมืองของจังหวัดขอนแก่น และแผนพัฒนาชาติ สามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) เพื่อนำไปวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

จุดแข็ง (strength) มีปัจจัยที่สนับสนุน ได้แก่

1. เป็นเมืองท่องเที่ยวไดโนเสาร์แห่งแรกของประเทศไทยและมีชื่อเสียงระดับโลก
2. มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย ทั้งทางธรรมชาติ ประเพณี วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ กีฬา สุขภาพ นวัตกรรม
3. เป็นศูนย์กลางบริหารราชการภูมิภาค
4. เป็นที่ตั้งกงสุลหลายประเทศ
5. อุทยานธรณีขอนแก่นบริหารจัดการโดยหน่วยงานท้องถิ่นที่มีเสถียรภาพ และมีประสิทธิภาพ (อบจ.ขอนแก่น)

6. มีอีเว้นท์การท่องเที่ยวระดับประเทศและระดับโลกตลอดปี (วิ่งมาราธอน พรรณไม้ ลอยกระทง สงกรานต์ เทศกาลงานใหม่นานาชาติ)

7. มีแหล่งท่องเที่ยวทางด้านศิลปวัฒนธรรมและประเพณีพื้นเมือง ผ้าไหม หมอลำ หมอแคน ที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่น

8. เป็นเมือง Mice city (MICE = Meeting Incentive Travel Conventions Exhibition = ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดการประชุม บริษัทข้ามชาติ การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล การประชุมนานาชาติ และการจัดนิทรรศการ) ศูนย์กลางการค้า การลงทุน และคมนาคมขนส่งที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เหมาะแก่การท่องเที่ยวเชิงวิชาการ และศึกษาดูงาน

9. มีเส้นทางคมนาคมติดต่อสะดวกทั้ง รถยนต์ รถไฟ และมีสนามบินนานาชาติ

10. มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรณีวิทยา ถึง 3 แหล่ง อุทยานภูผาม่าน อุทยานน้ำพอง และอุทยานภูเวียง

จุดอ่อน (Weakness) มีปัจจัยที่สนับสนุน ได้แก่

1. แหล่งท่องเที่ยวทางธรณีและธรรมชาติหลายแห่งยังมีสภาพเสื่อมโทรมและเสี่ยงต่อการถูกทำลาย

2. ยังไม่มีการกำหนดยุทธศาสตร์และการบูรณาการแผนงานการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธรณีไปสู่ระดับโลก

3. กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงธรณีไม่โดดเด่นพอที่จะดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้

4. ผลิตภัณฑ์สินค้าที่ระลึกเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรณียังไม่โดดเด่นมากนัก

5. ขาดไกด์ท้องถิ่น/ผู้นำเที่ยว/มัคคุเทศก์ ที่สามารถอธิบายเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรณี และGeopark ได้

6. ชุมชนท้องถิ่นยังขาดความรู้เข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงธรณีและอุทยานธรณี

7. แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรณีหลายแห่งยังมีมาตรฐานในการให้บริการด้านการท่องเที่ยวไม่มากนัก

8. ขาดการพัฒนากระบวนข้อมูลและการให้บริการให้บริการด้านการท่องเที่ยว เชิงธรณีของอุทยานธรณีเข้าถึงง่าย

9. ปัญหาขยะสิ่งท่องเที่ยวเชิงธรณีของอุทยานธรณี เข้าถึงง่าย ปัญหาขยะสิ่งปฏิกูล/มลพิษทางอากาศ

10. ปัญหาน้ำแล้งในพื้นที่อุทยานธรณี

11. ขาดการสื่อความหมายที่ให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรณี ที่ประสิทธิภาพ

โอกาส (Opportunities) มีปัจจัยที่สนับสนุน ได้แก่

1. รัฐบาลให้การสนับสนุนการพัฒนาและอนุรักษ์พื้นที่ตามแนวทาง Geopark และ Geotourism มากขึ้นภายหลังจากที่อุทยานธรณีสตูลได้รับรองจาก UNESCO

2. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และนโยบายไทยแลนด์ เน้นการสร้างรายได้เปรียบการแข่งขันจากการท่องเที่ยว

3. สื่อการขยายตัวโซเชียลมีเดียมีอิทธิพลต่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวรัฐบาลให้การสนับสนุน

4. จังหวัดขอนแก่นยกระดับสนามบินขอนแก่นเป็นท่าอากาศยานนานาชาติอย่างเต็มรูปแบบเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจในอนาคต

5. กลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ สนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธรณี แนวโน้มกระแสนการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

6. สมาชิกเครือข่าย Geopark ทั้งในและนอกประเทศเน้นการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธรณีอยู่เสมอ

7. นโยบายการพัฒนาเส้นทางคมนาคมในภูมิภาคที่ต้องผ่านจังหวัดขอนแก่น นโยบายรัฐบาลตามแนว “การพัฒนาพื้นที่ยุทธศาสตร์ตามระเบียงเศรษฐกิจแนวตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor หรือ EWEK) เชื่อมโยงระหว่าง 5 ประเทศ คือ จีน เวียดนาม ลาว ไทย และพม่า ทำให้ขอนแก่นมีสถานะเป็นประตูสู่อินโดจีน และจีนตอนใต้

8. การติดต่อลงทุนค้าขายแบบร่วมมือกันที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขต GMS (Greater Mekong Subregion) อนุภูมิภาคiclุ่มแม่โขง 6 ประเทศ (ไทย พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีนตอนใต้) เพิ่มมากขึ้น

อุปสรรค (Threat) มีปัจจัยที่สนับสนุน ได้แก่

1. การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัยมีความรวดเร็ว
2. สภาพเศรษฐกิจของประเทศและของโลก มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และอยู่ในภาวะชะลอตัว ส่งผลการลงทุนทางเศรษฐกิจ
3. ขาดการวางแผนการท่องเที่ยว ติดตาม และประเมินผลอย่างมีส่วนร่วม
4. แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังมีปัญหาการประสานงานบูรณาการในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นแบบแยกส่วน
5. สภาพการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศรุนแรงมากขึ้นส่งผลต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อม
6. ปัญหาการตลาด/แหล่งระบายสินค้าท้องถิ่นที่มีความรุนแรง
7. ปัจจัยการผลิตที่มีความผันผวนของราคาและต้นทุนภาคเกษตรที่สูงขึ้น
8. ปัญหาเรื่องยาเสพติด/อาชญากรรมที่ทวีความรุนแรง ปัญหาแนวโน้มสังคมของผู้สูงอายุ (สุขภาพ สังคม รายได้ การพัฒนาอาชีพ และฝีมือแรงงานให้แก่ผู้สูงอายุ) และปัจจัยด้านการเมืองในระดับชาติที่ขาดความชัดเจน

สรุปผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงธรณีขอนแก่น ขณะนี้อยู่ในสถานการณ์อยู่ในตำแหน่งที่มีจุดแข็งภายใน เพื่อมาสร้างโอกาสที่ดีจากภายนอกมาใช้ในระดับสูง รองลงมาคือตำแหน่งที่ยังมีจุดอ่อนภายในแต่ยังมีโอกาสที่ดีจากภายนอกในระดับสูง ตำแหน่งที่ยังมีจุดแข็งภายในระดับสูงแต่ยังเสี่ยงต่ออุปสรรคจากภายนอก และตำแหน่งที่มีจุดอ่อนและความเสี่ยงต่ออุปสรรคจากภายนอก ตามลำดับ

ข้อเสนอในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน สู่ Geopark จังหวัดขอนแก่น

แยกเป็น 2 กลยุทธ์

กลยุทธ์การตลาดด้านการท่องเที่ยว

ระยะเริ่มต้น เน้นการสร้างความมั่นใจต่อคนในพื้นที่ เน้นการสร้างคน จัดเตรียมพื้นที่ สร้างความชัดเจนของการเป็นพื้นที่ท่องเที่ยวและกิจกรรม วัตถุประสงค์หลัก เป็นการเตรียมความพร้อมและให้เกิดรูปแบบวิถีชุมชนที่มาจากกิจกรรมเดิมอย่างเดียวกัน พร้อมๆไปกับการโปรโมทการท่องเที่ยวในระดับจังหวัด พื้นที่ใกล้เคียงโดยใช้สื่อสังคมโซเชียล ได้แก่ Website, FaceFacebook, Line, และ Instagram. ซึ่งมีกลุ่มย่อยเป็นคนในพื้นที่ย่อยประชาสัมพันธ์กิจกรรมงานต่างๆที่เกิดขึ้น และกลุ่มใหญ่ที่กระจายออกมาเป็นโครงข่ายในระดับจังหวัด ได้แก่ กลุ่มคณะทำงานและข้าราชการในหน่วยงานต่างๆ ขณะเดียวกันก็เข้าร่วมการจัดงานต่างๆที่จังหวัดจัดขึ้นเพื่อนำเสนอพื้นที่และการพัฒนา ได้แก่ งานไหม งานขอนแก่นสมาร์ตซิตี้ งานออกร้าน งานออกพรรษา งานธรณีวิทยาไทย เป็นต้น

แนวทางแก้ไข ผู้บริหารคณะทำงานอุทยานธรณีขอนแก่น ร่วมกับประชาสัมพันธ์จังหวัดและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สาขาขอนแก่น ร่วมกันดำเนินการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว

ระยะต่อเนื่อง สร้างความชัดเจนทางด้านการท่องเที่ยว พัฒนาศักยภาพในพื้นที่ เน้นการเข้าใจในการท่องเที่ยว ภาษา เตรียมความพร้อมด้านพื้นที่ กิจกรรม และอื่นๆที่เป็นองค์ประกอบสำคัญเพื่อรองรับ ได้แก่ถนน การเข้าถึงในรูปแบบต่างๆ อาคารที่พัก อาคารสินค้าและบริการ ที่ล้วนต้องการพัฒนาให้มีมาตรฐานตามหลักสากล พร้อมกันนี้ก็ร่วมมือกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายทั้งในระดับพื้นที่และระดับจังหวัด กิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้คนรับรู้และเกิดความรู้สึกมีชีวิตชีวา สร้างภาพลักษณ์เมืองแห่งการท่องเที่ยว จัดรูปแบบแพ็คเกจการท่องเที่ยวให้หลากหลาย เพื่อรองรับการท่องเที่ยวตามความสนใจและทุกกลุ่มวัย โปรโมทร่วมกับจังหวัด และ ททท. (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย)

แนวทางแก้ไข ผู้บริหารคณะทำงานอุทยานธรณีขอนแก่น ร่วมกับสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่น และท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดขอนแก่น จัดทำคำของบประมาณบูรณาการจังหวัด กลุ่มจังหวัด และเขตพัฒนาการท่องเที่ยวธรณีวิทยาถิ่นอีสาน เพื่อขอของบประมาณจัดทำเส้นทางเข้าแหล่งท่องเที่ยว และอาคารสินค้า บริการ

ระดับพื้นที่ชุมชน พัฒนาพื้นที่ตลอดจนกิจกรรมที่เกิดขึ้นในสถานที่ ที่ท่องเที่ยว นั้นๆ ให้มีอัตลักษณ์และความชัดเจนในการดำเนินชีวิตและกิจกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ การปรับปรุงทัศนียภาพ ทำความสะอาด ถางหญ้า มีการประดับประดา ด้วยของที่มีอยู่ในท้องถิ่น หรือปลูกไม้ประดับ รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมในพื้นที่นั้นๆ เพื่อสร้างความชัดเจนบนพื้นที่และสร้างการรับรู้พื้นที่ โดยอาจใช้กิจกรรมประเพณี กิจกรรมตามวิถีชีวิต ให้สม่ำเสมอ

แนวทางแก้ไข ผู้บริหารคณะทำงานอุทยานธรณีขอนแก่น ร่วมกับชุมชนในพื้นที่ จิตรอาสา ร่วมกันปรับปรุงภูมิทัศน์เอร์องรับการท่องเที่ยว และจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมทุกเดือน เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาเที่ยว

ระดับจังหวัด ภูมิภาค และประเทศ ร่วมจัดกิจกรรมในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ โดยการเข้าร่วมจัดกิจกรรมระดับจังหวัดที่มีอยู่เสมอ เช่น งานประเพณีออกพรรษา งานไหมนานาชาติ งานนิทรรศการ Smart City งาน MICE ตลอดจนงานทางธรณีวิทยาร่วมกิจกรรมทรัพยากรธรณี พื้นที่ต่างๆ ประชาสัมพันธ์ร่วมกับหน่วยงาน ททท. และอื่นๆ โดยกำหนดนโยบายร่วมกันนโยบายร่วมกับจังหวัด กำหนดแพ็คเกจการท่องเที่ยวร่วมกับจังหวัด กำหนดแพ็คเกจการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานเอกชน และโปรโมทการท่องเที่ยวระดับประเทศตามสื่อต่างๆ ของ ททท.(การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย)

กลยุทธ์เชิงแก้ไข

1. สร้างการรับรู้และความเชื่อมั่นของคนในพื้นที่ สร้างการพัฒนาที่มาจากปัญหาและความต้องการของชุมชน โดยคณะกรรมการอำนวยการอุทยานธรณีขอนแก่น ผู้บริหารและคณะทำงานอุทยานธรณีขอนแก่น
2. อำนวยความสะดวกต่อการดำเนินงานขับเคลื่อนอุทยานธรณีขอนแก่น เพื่อความเจริญของพื้นที่และเพิ่มศักยภาพด้านการท่องเที่ยว โดยคณะกรรมการอำนวยการอุทยานธรณีขอนแก่น ผู้บริหารและคณะทำงานอุทยานธรณีขอนแก่น
3. ส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ด้านองค์ความรู้ในทุกมิติ แก่ชุมชนในพื้นที่ โดยการขอความอนุเคราะห์ภาคีเครือข่ายที่มีความรู้ความสามารถให้การสนับสนุนโดยคณะกรรมการอำนวยการอุทยานธรณีขอนแก่น ผู้บริหารและคณะทำงานอุทยานธรณีขอนแก่น
4. พัฒนาศักยภาพบุคลากรทางการท่องเที่ยวให้มีทักษะในการสื่อสารเพื่อใช้เกี่ยวกับข้อมูลด้านการท่องเที่ยว (Website, FaceFacebook, Line, และ Instagram.) และให้บริการตามมาตรฐานสากลโดยคณะกรรมการอำนวยการอุทยานธรณีขอนแก่น ผู้บริหารและคณะทำงานอุทยานธรณีขอนแก่น ประชาสัมพันธ์จังหวัดขอนแก่น และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สาขาขอนแก่น
5. การสร้างเสริมความเข้มแข็งในการจัดการท่องเที่ยวชุมชน โดยการให้องค์ความรู้และทักษะในการบริหารจัดการ โดยคณะกรรมการอำนวยการอุทยานธรณีขอนแก่น ผู้บริหารและคณะทำงานอุทยานธรณีขอนแก่น
6. ส่งเสริมการลงทุนในธุรกิจท่องเที่ยวและบริการที่มีคุณภาพโดยคณะกรรมการอำนวยการอุทยานธรณีขอนแก่น ผู้บริหารและคณะทำงานอุทยานธรณีขอนแก่น
7. ส่งเสริมการตลาด สินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนและสินค้า OTOP ให้โดดเด่น สามารถจำหน่ายเป็นของฝากและสร้างตลาดออนไลน์โดยคณะกรรมการอำนวยการอุทยานธรณีขอนแก่น ผู้บริหารและคณะทำงานอุทยานธรณีขอนแก่น และพัฒนาการจังหวัดขอนแก่น

ปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน

1. ปัญหาความร่วมมือระหว่างชุมชนกับหน่วยงานภาครัฐ
แนวทางแก้ไข ให้กลไกของคณะกรรมการอำนวยการอุทยานธรณีขอนแก่น ผู้บริหารและคณะทำงานอุทยานธรณีขอนแก่น
2. ปัญหาการฟื้นฟูและส่งเสริมการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประเพณี และวัฒนธรรม

แนวทางแก้ไข ให้องค์ความรู้แก่ชุมชนในการส่งเสริมกิจกรรมโดยเอกชน คณะกรรมการอำนวยการอุทยานธรณีขอนแก่น ผู้บริหารและคณะทำงานอุทยานธรณีขอนแก่น

2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ

คุณลักษณะของผู้นำที่สำคัญที่จะสนับสนุนการขับเคลื่อนข้อเสนอเชิงนโยบาย เรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน สู่ Geopark จังหวัดขอนแก่น ให้เกิดเป็นรูปธรรม ซึ่งผู้นำมีวิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรที่ส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้เกิดความยั่งยืน และเชื่อมโยงทุกภาคส่วน” ผู้นำต้องมีคุณลักษณะ คือ

1. Agil leader คือ ต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการประสานงานเป็นอย่างดี อย่างมีประสิทธิภาพ ประสานงานทั้งภาครัฐและเอกชน

1.1 มีเป้าหมายที่ชัดเจน คือการประสานงานการดำเนินการกับคนในองค์กร และนอกองค์กร เพื่อให้เข้าใจในวัตถุประสงค์เดียวกัน เกิดความสอดคล้อง เตรียมการแก้ไขร่วมกัน

1.2 สร้างความไว้วางใจ ทำให้คนในองค์กรเกิดความเชื่อมั่น มีความรักสามัคคี และเป็นความจริง

1.3 ทำงานร่วมกัน เสริมพลังบวกให้คนในองค์กรด้วยการมอบความรับผิดชอบ ในการตัดสินใจให้กับผู้อื่น และพัฒนาขีดความสามารถในการทำงาน ให้บรรลุเป้าหมาย

2. ความรอบรู้ (Knowledge) คือ ขวสารบุคคลหามาได้ รวมทั้งความรู้ในวิชาชีพของตน และความเข้าใจในตัวผู้ได้บังคับบัญชานอกจากความรู้ในวิชาชีพ ควรทราบเหตุการณ์ภายใน และภายนอก

3. ทักษะการสื่อสาร คือ การสื่อสารควรมีการวางแผนอย่างรอบครอบ ผู้นำต้องเข้าใจว่าผู้รับมีทัศนคติ มีความรู้สึกละเอียด ก่อนทำการสื่อสาร โดยผู้นำต้องสามารถสื่อสารให้ผู้รับสารรับทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และชี้แจงวิธีการรับมือได้อย่างชัดเจน

4. ความซื่อสัตย์สุจริต คือ ความเที่ยงตรงแห่งอุปนิสัยและยึดมั่นอยู่ในหลักแห่งศีลธรรมอันดีงาม เป็นคุณสมบัติของการรักความจริง รักษาความสัตย์ตลอดเวลา ยืนหยัดในเรื่องที่ถูกต้อง และสำนึกในหน้าที่การงานของตน

5. ความคิดริเริ่ม การเป็นผู้รู้จักใช้ความคิดในการแสวงหาแนวทางทำ และเริ่มหาหนทางปฏิบัติ ถึงแม้จะไม่มีคำสั่งให้ปฏิบัติหรือการแสวงหาแนวทางในการปฏิบัติงานใหม่ๆ ที่ดีมีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม และกระทำทันทีไม่รีรอหรือชักช้า

3. แผนพัฒนาตนเอง

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

บรรณานุกรม

- กรมการท่องเที่ยว. (2561) แผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยว พ.ศ. 2561 – 2564.
วีไอพี กอปปี้ปริ้น.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2561) ยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ 4
พ.ศ. 2560 – 2564.
- กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา. (2563) การท่องเที่ยวในประเทศไทย. All. 2020.
- โกเมน กันตธีระ และคณะ. (2556) การวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมไทย. หน้า 21-23.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2563) ประกาศกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เรื่อง กำหนดเขตพัฒนาการ
ท่องเที่ยวเมืองเก่ามีชีวิต เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตชายฝั่งอ่าวไทย
เขตพัฒนาการท่องเที่ยวผืนป่ามรดกคงพญาเย็น – เขาใหญ่ เขตพัฒนาการ
ท่องเที่ยวธรณีวิทยาถิ่นอีสาน เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำทะเลสาบ
สงขลา และเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้. เล่ม 137
ตอนพิเศษ 130 ง. หน้า 38.
- รุ่งรัตน์ บรรจงและสุนิดา พรธชา. (2562) แนวทางการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการเพื่อการ
ท่องเที่ยว กรณีศึกษาอุทยานธรณีขอนแก่น. คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เว็บไซต์ geokhonkaen. (2561) ขอนแก่นขับเคลื่อนอุทยานธรณีขอนแก่น สู่ การเป็นอุทยาน
ธรณีโลก. 22 พฤษภาคม, 2018
- สุนันทา กิ่งไพลย์. (2544) ข้อเสนอแนะการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวในเขต
จังหวัดขอนแก่นและในจังหวัดใกล้เคียง : เส้นทางที่ 2 พระธาตุขามแก่น
ภูประภายัย หมู่บ้านจางอาน น้ำตกบ่าหลวง วัดโพธารา อุทยานแห่งชาติภูเก้า -
ภูพานคำ เชื้อนอุบลรัตน์. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
แบบบูรณาการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คณะเกษตรศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานช่าง องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. (2562) แผนแม่บทอุทยานธรณีขอนแก่น
หน้า 87, 88, 110, 115, และหน้า 136.

ภาคผนวก

ประโยชน์ที่ชุมชนได้รับ

1. การท่องเที่ยวโดยชุมชน (CBT) มีส่วนสนับสนุนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยชุมชน “ความอยู่รอดของชุมชนขึ้นอยู่กับฐานทรัพยากรธรรมชาติวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนท้องถิ่นมีความเชื่อมโยงผูกพันกับทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า”

การท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน ทั้งการสร้างภาคภูมิใจให้กับชุมชนในการเผยแพร่ภูมิปัญญาในการจัดการทรัพยากร สื่อสารปัญหาความขัดแย้งในการแย่งชิงทรัพยากรให้คนภายนอกได้รับทราบ สร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวให้ผู้มาเยือนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ จัดสรรรายได้จากการท่องเที่ยวสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาชุมชน สร้างความร่วมมือของหน่วยงานในการทำงานเป็นพันธมิตรร่วมกับชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2. การท่องเที่ยวโดยชุมชน (CBT) มีส่วนสนับสนุนการฟื้นฟูวัฒนธรรมท้องถิ่น “วิถีชีวิตและวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่บอกถึงอัตลักษณ์ความเป็นชุมชน ความเข้มแข็งของชุมชนจะทำให้ชุมชนสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคม โดยที่ยังคงอนุรักษ์วัฒนธรรมและปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับยุคสมัย มีการสืบทอดสู่คนรุ่นหลังได้อย่างต่อเนื่อง”

การท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นเครื่องมือในการสร้างความภาคภูมิใจให้กับชาวบ้านในการนำเสนอ “ของดี” ชุมชนให้คนภายนอกได้รับรู้ ทำให้เกิดการสืบค้น ถิ่นทอด และฟื้นฟูวัฒนธรรมจากรุ่นสู่รุ่น ชุมชนมีการบริหารจัดการและร่วมกันกำหนดว่าวิถีชีวิตและวัฒนธรรมอะไรบ้างที่ชุมชนพร้อมใน

การนำเสนอและสร้างการเรียนรู้แก่ผู้มาเยือน ตลอดจนมีแนวทางปฏิบัติตัวสำหรับนักท่องเที่ยว

การที่มีนักท่องเที่ยวสนใจแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมคนท้องถิ่น เป็นตัวกระตุ้นอีกทางหนึ่งที่ทำให้ชุมชนเกิดความภาคภูมิใจ และมีชีวิตชีวาในการนำเสนอข้อมูล สามารถสร้างการมีส่วนร่วมให้กับนักท่องเที่ยวในกิจกรรมทางวัฒนธรรมของตน สร้างความประทับใจให้แก่ผู้มาเยือน และทำให้เยาวชนคนรุ่นหลังเห็นคุณค่าของชุมชนตนเอง

3. เที่ยวโดยชุมชน (CBT) มีส่วนสนับสนุนการพัฒนาคน “ความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่น หรือชาติพันธุ์ของตน ความร่วมมือและความสามัคคีของคนในชุมชน การมีพื้นที่ทางสังคม ได้รับการยอมรับจากคนภายนอก เป็นหัวใจสำคัญของการดำรงไว้ซึ่งความเป็นชุมชน”

การท่องเที่ยวโดยชุมชน ช่วยให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วมและกำหนดบทบาทของชุมชนต่อการท่องเที่ยว มีกระบวนการในการจัดการความรู้ภายในชุมชน มีการพัฒนาทักษะและเพิ่มเติมความรู้ใหม่ให้กับสมาชิกในชุมชนในการบริหารจัดการท่องเที่ยว สร้างความมั่นใจในการพูดคุยแลกเปลี่ยนกับคนภายนอก มีความเชื่อมั่นให้คนในชุมชนในการนำเสนอ “ปัญหาและความต้องการ” กับหน่วยงานภายนอก นำเสนอประสบการณ์และความสำเร็จในการพัฒนากับคนและหน่วยงานที่มาศึกษา-ดูงาน นอกจากเป็นการพัฒนา “คนใน” แล้วยังให้การศึกษา กับ “คนนอก” ด้วย

4. การท่องเที่ยวโดยชุมชน (CBT) มีส่วนสนับสนุนเศรษฐกิจชุมชน และคุณภาพชีวิตคนท้องถิ่น "การท่องเที่ยวเป็นการดึงคนจากภายนอกมาเรียนรู้ชุมชน แรงจูงใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชนคือ วิถีชีวิตที่แตกต่าง และวัฒนธรรมดั้งเดิม จุดดึงดูดคือวิถีที่เรียบง่ายและมีการดำรงชีวิตที่ผูกพันกับธรรมชาติ การท่องเที่ยวโดยชุมชนจึงเป็นรายได้เสริม ที่สามารถนำรายได้นั้นไปปรับปรุงที่อยู่อาศัย การอบรมทรัพยากรไว้ใช้ยามขาดแคลน เก็บป่าย หรือเป็นทุนการศึกษาให้กับลูกหลาน โดยที่ชาวบ้านยังคงดำเนินวิถีดั้งเดิมหรือเป็นการสร้างทางเลือกเรื่องรายได้ให้กับบางครอบครัว ในการสร้างอาชีพเสริมที่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว สร้างงานให้กับคนในชุมชน การท่องเที่ยวโดยชุมชนยังเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเรื่องความสะอาด และสุขอนามัย นอกจากนี้ เมื่อชุมชนเริ่มเป็นที่รู้จักก็จะมีหน่วยงานลงไปสนับสนุนเรื่องอุปโภคบริโภค"

การที่การท่องเที่ยวเป็นเพียงรายได้เสริม ทำให้ชาวบ้านไม่คิดพึ่งพารายได้หลักจากการท่องเที่ยว และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติต่อเนื่องไม่ว่าจะมีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวหรือไม่ก็ตาม

Privacy & Cookies: This site uses cookies. By continuing to use this

ภูเวียงโกซอรัส สิรินธรณ์

ไดโนเสาร์กินพืช ตัวยาวประมาณ 15 - 20 เมตร
อายุประมาณ 130 ล้านปี
พบที่อุทยานแห่งชาติภูเวียง จังหวัดขอนแก่น
ในอดีตบริเวณนี้จะเป็นบึงขนาดใหญ่

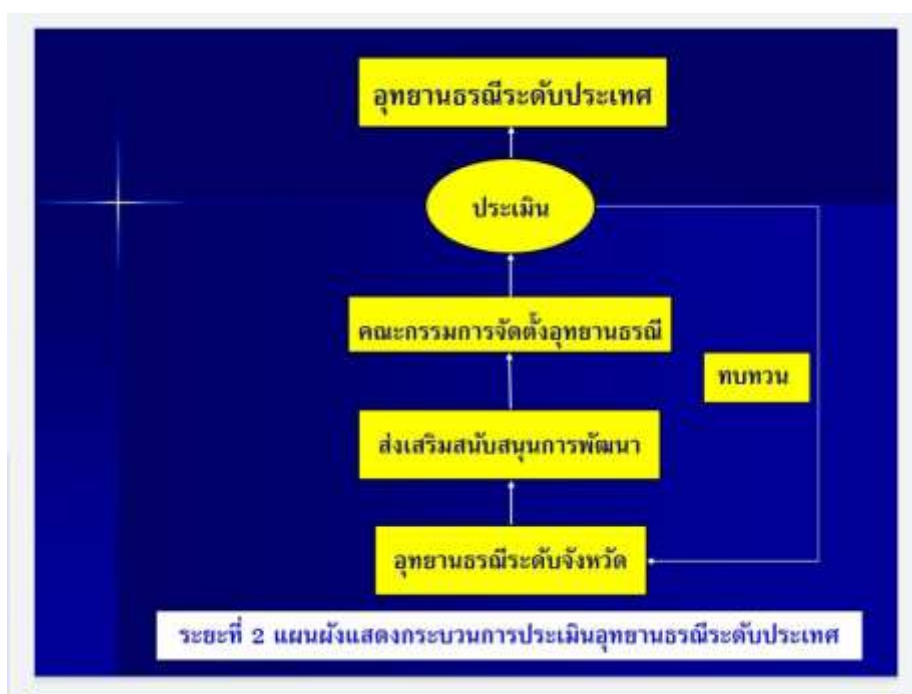
รอยตีนไดโนเสาร์ จังหวัดกาฬสินธุ์
รอยตีนไดโนเสาร์กินเนื้อขนาดใหญ่
ขนาดรอยตีนยาว 45 เซนติเมตร กว้าง 40 เซนติเมตร
ในอดีตบริเวณนี้เป็นหาดทรายริมน้ำ

Northern Vietnam highlands Geopark

วัฒนธรรม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- มีอุทยานธรณีในประเทศไทย เพื่อเป็นการอนุรักษ์มรดกทางธรรมชาติของประเทศ
- ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในส่วนการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติวิทยา
- สร้างอาชีพให้กับชุมชน อาทิ มัคคุเทศก์ท้องถิ่น การแสดงทางวัฒนธรรม การขายผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น การบริการต่างๆ

ยูเนสโก UNESCO

พันธกิจในการปกป้องสิ่งสำคัญ ๆ บนโลกมี 3 ลักษณะ

- มรดกโลก
- อุทยานธรณี
- พื้นที่สงวนชีวมณฑล

ประวัติผู้เขียนรายงานการศึกษาส่วนบุคคล
ชื่อ นายสุรสิทธิ์ สิงห์หลง

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี คบ.พลศึกษา

ปริญญาโท กศม.พลศึกษา

ประสบการณ์การรับราชการ

อาจารย์ 1 ระดับ 3

ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่

เจ้าหน้าที่พลศึกษา

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

ห้องเที่ยวและกีฬาจังหวัด (อำนวยการต้น)

ห้องเที่ยวและกีฬาจังหวัด (อำนวยการสูง)

ผลงานทางวิชาการ

-

รางวัลหรือทุนการศึกษา (เฉพาะที่สำคัญ)

บุคคลต้นแบบ สาขาข้าราชการพลเรือนดีเด่น 2563 จากสมาคมนักข่าว จังหวัดนครราชสีมา

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน

ห้องเที่ยวและกีฬาจังหวัดขอนแก่น สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดขอนแก่น

สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา